

Dealing with difficult pasts in the Western Balkans and Western Europe – developing a platform for trans-European exchange and cooperation

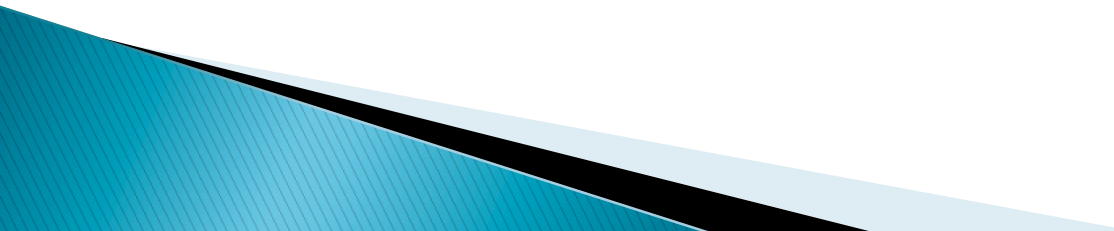
Second international workshop

*organized by the Youth Initiative for Human Rights BiH, the French-German Youth Office,
Documenta-Centar for Dealing with the past, and the Centre André Malraux in Sarajevo*

*Prijedor, 19–21 october 2011,
Preceded by a study trip to Jasenovac, Donja Gradina and Vukovar,
17–18 october 2011*

*The project was funded by
the Robert Bosch Stiftung, CCFD – Terre Solidaire and the French-German Youth Office*

Overview of PR activities

- ▶ 3 press release distributed to media on national and local level
 - ▶ Invitation to Workshop distributed before Workshop
 - ▶ Phone follow-up
-

Radiosarajevo.ba – 17.10.2011.

Međunarodna radionica o suočavanju s prošlošću

Spomenik na Kozari

Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će se održati od 19. do 21. oktobra na Kozari.

Radionica će okupiti predstavnike memorijalnih centara, historijskih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, a kojima je zajednička tačka rad na pitanjima suočavanja s prošlošću i mjesta sjećanja.

Organizovana od strane Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu radionica ima za cilj govoriti o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te razgovor o njihovoj ulozi u odgoju mladih generacija.

Kao priprema za radionicu 17. i 18. oktobra održat će se dvodnevna posjeta memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu.

Izazov suočavanja s teškom prošlošću javlja se osobito i vrlo konkretno oko pitanja mjesta sjećanja koja u fokusu imaju ili su bila poprište stradanja, zločina, bitaka ili drugih događaja vezanih uz historijat ratovanja i diktatura.

Napominjući da će se poslije studijske posjete učesnici tokom radionice susresti i sa memorijalnim centrima Omarska, Trnopolje i Keraterm, direktorica YIHR BiH, Alma Mašić, naglasila je da će ovo biti prilika da sudionici razviju i prodube znanja o inicijativama za suočavanje s prošlošću koje dolaze iz zemalja sudionica u projektu.

"Razmijeniti iskustva i razviti konkretne ideje u očuvanju i oblikovanju mjesta sjećanja, razmotriti edukativan i pedagoški pristup mjestima sjećanja, osobito angažiranjem mlađih generacija, te naći načine da se dopre do šire javnosti – osobito mlađih generacija – i zainteresirati ih za pitanja suočavanja s prošlošću koja su vezana za mjesta sjećanja, glavni su ciljevi ovog petodnevnog događaja", naglasila je Mašić.

Ona je istakla da će se kroz diskusiju i razmjenu iskustava kako zemalja u regionu tako i iz Zapadne Evrope pokušati naći odgovori na neka od pitanja: Koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika? Kako se suočiti sa teškom prošlošću? Kako se nositi s nedostatkom volje ljudi da se suoče s prošlošću? Kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću?

"Ono što nam je posebno važno jeste definiranje uloge inicijativa koje dolaze 'odozdo' (bottom-up) i aktera civilnog društva u razvijanju konstruktivnog procesa suočavanja s prošlošću, te kako sjediniti različita i konkurentna sjećanja", zaključila je Mašić.

Učesnici dvodnevnog studijskog putovanja i trodnevne međunarodne radionice zajedno će stvarati neformalnu trans-evropsku platformu kako bi se omogućila razmjena iskustava, izgradnja kapaciteta te realizacija zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja. Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji.

Protest.ba – 17.10.2011.

Da li mjesta sjećanja mogu pomiriti sjećanja?

f Objavi na svom Facebook profilu

Tweet

0

Trans-evropska platforma za suočavanje sa teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi

Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će od 19. do 21. oktobra na Kozari okupiti predstavnike memorijalnih centara, povijesnih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, a kojima je zajednička tačka rad na pitanjima suočavanja s prošlošću i mjesta sjećanja. Organizovana od strane Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu radionica ima za cilj govoriti o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te razgovor o njihovoj ulozi u odgoju mladih generacija. Kao priprema za radionicu danas 17. i u utorak 18. oktobra održat će se dvodnevna posjeta memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu.

Spomenik na Mrakovici, Kozara

Izazov suočavanja s teškom prošlošću javlja se osobito i vrlo konkretno oko pitanja mjesta sjećanja koja u fokusu imaju ili su bila poprište stradanja, zločina, bitaka ili drugih događaja vezanih uz historijat ratovanja i diktatura. Napominjući da će se poslije studijske posjete učesnici tokom radionice susresti i sa memorijalnim centrima Omarska, Trnopolje i Keraterm, direktorica YIHR BiH, Alma Mašić, naglasila je da će ovo biti prilika da sudionici razviju i prodube znanja o inicijativama za suočavanje s prošlošću koje dolaze iz zemalja sudionica u projektu. „Razmijeniti iskustva i razviti konkretne ideje u očuvanju i oblikovanju mjesta sjećanja, razmotriti edukativan i pedagoški pristup mjestima sjećanja, osobito angažiranjem mladih generacija, te naći načine da se dopre do šire javnosti – osobito mladih generacija – i zainteresirati ih za pitanja suočavanja s prošlošću koja su vezana za mjesta sjećanja, glavni su ciljevi ovog petodnevog događaja“, naglasila je Mašićeva.

Ona je istakla da će se kroz diskusiju i razmjenu iskustava kako zemalja u regionu tako i iz Zapadne Evrope pokušati naći odgovori na neka od pitanja: Koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika? Kako se suočiti sa teškom prošlošću? Kako se nositi s nedostatkom volje ljudi da se suoče s prošlošću? Kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću? „Ono što nam je posebno važno jeste definiranje uloge inicijativa koje dolaze „odozdo“ (bottom-up) i aktera civilnog društva u razvijanju konstruktivnog procesa suočavanja s prošlošću, te kako sjediniti različita i konkurentna sjećanja“, zaključila je Mašićeva.

Učesnici dvodnevnog studijskog putovanja i trodnevne međunarodne radionice zajedno će stvarati neformalnu trans-evropsku platformu kako bi se omogućila razmjena iskustava, izgradnja kapaciteta te realizacija zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja. Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji.

Banjalukaforum.com – 17.10.2011.

? Tema posta: Međunarodna radionica o suočavanju s prošlošću

Poslato: 17 Okt 2011, 20:57

<http://www.radiosarajevo.ba/novost/65515/međunarodna-radionica-o-suocavanju-s-prosloscu><http://www.radiosarajevo.ba/novost/65515/međunarodna-radionica-o-suocavanju-s-prosloscu>

"Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi - razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će se održati od 19. do 21. oktobra na Kozari.

Radionica će okupiti predstavnike memorijalnih centara, historijskih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, a kojima je zajednička tačka rad na pitanjima suočavanja s prošlošću i mjesta sjećanja.

Organizovana od strane Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu radionica ima za cilj govoriti o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te razgovor o njihovoj ulozi u odgoju mladih generacija.

Kao priprema za radionicu 17. i 18. oktobra održat će se dvodnevna posjeta memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu....."

Sta mislite o ovome, ima li smisla, neke nade da ce barem neki od nas pokusati shvatiti druge, drugacije ili trebamo svi nastaviti trubiti svak u svoju trubu do sledeceg rata?

Artinfo.ba – 17.10.2011.

Oct 17, 2011

Ništa budućnost, suočimo se s prošlošću!

Radionica o suočavanju s prošlošću na Kozari

Kategorija: bih

Poslao: tvrtko

„Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi - razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju“, naziv je druge međunarodne radionice koja će od 19. do 21. oktobra biti održana na Kozari.

Okupit će predstavnike memorijalnih centara, povijesnih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, a kojima je zajednička tačka rad na pitanjima suočavanja s prošlošću i mjesta sjećanja.

Organizovana od Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu radionica ima za cilj govoriti o značaju i uloji memorijala u procesu pomirenja, te razgovor o njihovoj ulozi u odgoju mladih generacija.

Kao priprema za radionicu, 17. i 18. oktobra bit će organizirana dvodnevna posjeta memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu.

Napominjući da će se poslije studijske posjete učesnici tokom radionice susresti i s memorijalnim centrima Omarska, Trnopolje i Keraterm, direktorica YIHR BiH Alma Mašić, naglasila je da će ovo biti prilika da sudionici razviju i prodube znanja o inicijativama za suočavanje s prošlošću koje dolaze iz zemalja sudionica u projektu.

„Razmijeniti iskustva i razviti konkretne ideje u očuvanju i oblikovanju mjesta sjećanja, razmotriti edukativan i pedagoški pristup mjestima sjećanja, osobito angažiranjem mladih generacija, te naći načine da se dopre do šire javnosti, osobito mladih generacija, i zainteresirati ih za pitanja suočavanja s prošlošću koja su vezana za mjesta sjećanja, glavni su ciljevi ovog petodnevnog događaja“, naglasila je Mašićeva.

Ona je istaknula da će se kroz diskusiju i razmjenu iskustava kako zemalja u regionu tako i iz Zapadne Evrope pokušati naći odgovori na neka od pitanja: Koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika? Kako se suočiti sa teškom prošlošću? Kako se nositi s nedostatkom volje ljudi da se suoče s prošlošću? Kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću?

Učesnici dvodnevnog studijskog putovanja i trodnevne međunarodne radionice zajedno će stvarati neformalnu trans-evropsku platformu kako bi se omogućila razmjena iskustava, izgradnja kapaciteta te realizacija zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja.

Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji, navodi s eu općenju Inicijative mladih za ljudska prava BiH.

E-novine.com – 18.10.2011.

Druge međunarodna radionica

O suočavanju s prošlošću na Kozari

e-Novine

Veličina slova: — +

Photo: www.destinacije.com

Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će se održati od 19. do 21. oktobra na Kozari

Radionica će okupiti predstavnike memorijalnih centara, historijskih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, a kojima je zajednička tačka rad na pitanjima suočavanja s prošlošću i mjesta sjećanja.

Organizovana od strane Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu radionica ima za cilj govoriti o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te razgovor o njihovoj ulozi u odgoju mladih generacija.

Kao priprema za radionicu 17. i 18. oktobra održat će se dvodnevna posjeta memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu.

Izazov suočavanja s teškom prošlošću javlja se osobito i vrlo konkretno oko pitanja mjesta sjećanja koja u fokusu imaju ili su bila poprište stradanja, zločina, bitaka ili drugih događaja vezanih uz historijat ratovanja i diktatura.

Napominjući da će se poslije studijske posjete učesnici tokom radionice susresti i sa memorijalnim centrima Omarska, Trnopolje i Keraterm, direktorica YIHR BiH, Alma Mašić, naglasila je da će ovo biti prilika da sudionici razviju i prodube znanja o inicijativama za suočavanje s prošlošću koje dolaze iz zemalja sudionica u projektu.

"Razmijeniti iskustva i razviti konkretne ideje u očuvanju i oblikovanju mjesta sjećanja, razmotriti edukativan i pedagoški pristup mjestima sjećanja, osobito angažiranjem mladih generacija, te naći načine da se dopre do šire javnosti – osobito mladih generacija – i zainteresirati ih za pitanja suočavanja s prošlošću koja su vezana za mjesta sjećanja, glavni su ciljevi ovog petodnevnog događaja", naglasila je Mašić.

Ona je istakla da će se kroz diskusiju i razmjenu iskustava kako zemalja u regionu tako i iz Zapadne Evrope pokušati naći odgovori na neka od pitanja: Koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika? Kako se suočiti sa teškom prošlošću? Kako se nositi s nedostatkom volje ljudi da se suoče s prošlošću? Kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću?

"Ono što nam je posebno važno jeste definiranje uloge inicijativa koje dolaze 'odozdo' (bottom-up) i aktera civilnog društva u razvijanju konstruktivnog procesa suočavanja s prošlošću, te kako sjediniti različita i konkurentna sjećanja", zaključila je Mašić.

Učesnici dvodnevnog studijskog putovanja i trodnevne međunarodne radionice zajedno će stvarati neformalnu trans-evropsku platformu kako bi se omogućila razmjena iskustava, izgradnja kapaciteta te realizacija zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja. Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji.

Poslednavest.com – 18.10.2011.

O suočavanju s prošlošću na Kozari

☆☆☆☆☆ (broj glasova 0, prosečna ocena 0 od 5)

Objavljeno u: Društvo | E-novine - Društvo | Utorak, 18 oktobar 2011 08:05

[e-novine.com](#) >>

Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će se održati od 19. do ...

[Kliknite ovde da pročitate vest u celini ...](#)

[Pogledajte Najnovije Vesti na poslednavest.com](#)

[Prijavite se na RSS Kanale](#)

Najvesti.com – 18.10.2011.

O suočavanju s prošlošću na Kozari

18.10.2011 9:03

IZVOR VESTI: ENOVINE

 facebook

 +1 0

Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će se održati od 19. do ...

[Pročitajte čitavu vest na enovine](#)

[Povezane vesti](#)

Vesti.rs – 18.10.2011.

O suočavanju s prošlošću na Kozari

18.Okt.2011, 08:08, Izvor: [e-Novine](#)

Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju, naslov je druge međunarodne radionice koja će se održati od 19. do 21. oktobra na Kozari

Radionica će okupiti predstavnike memorijalnih centara, historijskih muzeja, NVO-a i drugih

organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, a kojima je zajednička tačka rad na pitanjima suočavanja s prošlošću i mjesta sjećanja.

Organizovana od strane Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André...

Radiosarajevo.ba – 19.10.2011.

19. Oktobar 2011. u 11:22

Vukovar, Jasenovac, Omarska: Šta smo naučili

Omarska

FOTO: Nino Maričić

U organizaciji Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente - Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu danas je na Kozari počela trodnevna međunarodna radionica „Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju“.

Predstavnici memorijalnih centara, povijesnih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedinci koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, razgovarat će o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te njihovom utjecaju na mlade, kao i kako ova mjesta mogu širu javnost zainteresirati za pitanja suočavanja sa prošlošću.

Gosti iz zemalja Zapadne Evrope dat će ovim temama trans-evropski kontekst te će se prvog dana radionice, učesnicima obratiti i Guenther Schlusche ispred Fondacije Berlinski zid (raniji Memorijalni centar u Berlinu), a izlaganje Nicolasa Molla ispred Centra André Malraux u Sarajevu potaknut će diskusiju o tome koliko mjesta sjećanja mogu i trebaju pomiriti oprečna mišljenja.

„Važno nam je što će učesnici radionice kroz terenski rad i sami sticati znanja o memorijalnim centrima Mrakovica, Trnopolje, Omarska, Keraterm te o spomenicima u vezi sa ratom od 1992. do 1995. u centru Prijedora i Kozarca, što će njihovu razmjenu iskustava učiniti kvalitetnijom, ličnom i lišenom suvišnih interpretacija“, istakla je Alma Mašić, direktorica Inicijative mladih za ljudska prava, podsjećajući da je radionici prethodila studijska posjeta memorijalnim centrima u Jasenovcu, Vukovaru i Donjoj Gradini.

Koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika? Kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću? Šta je uloga civilnog društva u razvijanju konstruktivnog procesa suočavanja s prošlošću, te kako sjediniti različita i konkurentna sjećanja?, pitanja su na koja će stručnjaci iz regiona i Zapadne Evrope pokušati naći zajednički odgovor.

„Oko 50 učesnika radionice, stavit će u svom radu narednih dana težište na teme očuvanja i oblikovanja mjesta sjećanja, iznalaženje obrazovnih i pedagoških pristupa mjestima sjećanja, naročito u pogledu rada sa mladim generacijama, te ponuditi konkretne prijedloge kako doprijeti do šire javnosti – naročito mladih generacija koje je nužno dodatno senzibilizirati za pitanja suočavanja sa prošlošću“, objasnila je težište aktivnosti radionice Mašićeva.

Na ovaj način će se kreirati neformalna trans-evropska platforma za razmjenu iskustava, izgradnju kapaciteta te realizaciju zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja. Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji, saopšteno je iz Inicijative.

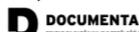
Banjalukain.com – 19.10.2011.

BLIN | MEDIJI

NA KOZARI POČELA TRODEVNA MEĐUNARODNA RADIONICA: Jasenovac, Vukovar, Donja Gradina, Keraterm, Omarska, Dachau - Šta smo naučili?

Srijeda | 19.10.2011.

U organizaciji Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu danas je na Kozari počela trodnevna međunarodna radionica „Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju“.

Dealing with difficult pasts
in the Western Balkans and Western Europe
– developing a platform for trans-European exchange and cooperation
Second international workshop
organized by the French-German Youth Office, the Youth Initiative for Human Rights BiH,
Documente-Centre for dealing with the past and the Centre André Malraux in Sarajevo
Prijedor, 19-21 October 2011.
Preceded by a study trip to Jasenovac, Donja Gradina and Vukovar, 17-18 October 2011

Suočavanje s teškom prošlošću
na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi
– razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju
Druga međunarodna radionica
organizovana od strane Francusko-njemačke omladinske organizacije,
Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i
Centra André Malraux u Sarajevu
Prijedor, 19.-21. Oktobra/1. listopada 2011. godine,
koja će uslijediti nakon studijskog putovanja u Jasenovac, Donju Gradinu i Vukovar, 17.-18.
Oktobra/1. listopada 2011. godine

U organizaciji Inicijative mladih za ljudska prava BiH, Francusko-njemačke omladinske organizacije, Documente-Centra za suočavanje s prošlošću i Centra André Malraux u Sarajevu danas je na Kozari počela trodnevna međunarodna radionica „Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi – razvoj platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju“. Predstavnici memorijalnih centara, istorijskih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedinci koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije, razgovarat će o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te njihovom utjecaju na mlade, kao i kako ova mjesta mogu širu javnost zainteresirati za pitanja suočavanja sa prošlošću.

Gosti iz zemalja Zapadne Evrope dat će ovim temama trans-evropski kontekst te će se prvog dana radionice, učesnicima obratiti i Guenther Schlusche ispred Fondacije Berlinski zid (raniji Memorijalni centar u Berlinu), a izlaganje Nicolasa Molla ispred Centra André Malraux u Sarajevu potaknut će diskusiju o tome koliko mjesta sjećanja mogu i trebaju pomiriti oprečna mišljenja. „Važno nam je što će učesnici radionice kroz terenski rad i sami sticati znanja o memorijalnim centrima Mrakovica, Trnopolje, Omarska, Keraterm te o spomenicima u vezi sa ratom od 1992. do 1995. u centru Prijedora i Kozarca, što će njihovu razmjenu iskustava učiniti kvalitetnijom, ličnom i lišenom suvišnih interpretacija“, istakla je Alma Mašić, direktorica Inicijative mladih za ljudska prava, podsjećajući da je radionici prethodila studijska posjeta memorijalnim centrima u Jasenovcu, Vukovaru i Donjoj Gradini.

Koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika? Kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću? Šta je uloga civilnog društva u razvijanju konstruktivnog procesa suočavanja s prošlošću, te kako sjediniti različita i konkurentna sjećanja?, pitanja su na koja će stručnjaci iz regiona i Zapadne Evrope pokušati naći zajednički odgovor. „Oko 50 učesnika radionice, stavit će u svom radu narednih dana težište na teme očuvanja i oblikovanja mjesta sjećanja, iznalaženje obrazovnih i pedagoških pristupa mjestima sjećanja, naročito u pogledu rada sa mladim generacijama, te ponuditi konkretne prijedloge kako doprijeti do šire javnosti – naročito mladih generacija koje je nužno dodatno senzibilizirati za pitanja suočavanja sa prošlošću“, objasnila je težište aktivnosti radionice Mašićeva.

Na ovaj način će se kreirati neformalna trans-evropska platforma za razmjenu iskustava, izgradnju kapaciteta te realizaciju zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja. Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji.

Radionica traje do 21. oktobra 2011.

Robert Bosch Stiftung

With the support of / Uz podršku:

Oslobodjenje daily, 19.10.2011.

na Zapadnom Balkanu

Šta nam znače memorijali?

Da li mjesta sjećanja mogu pomiriti oprečna mišljenja? Kao priprema za radionicu, organizirane su posjete memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu

“Suočavanje s teškom prošlošću na Zapadnom Balkanu i u Zapadnoj Evropi - razvoj platforme za transevropsku razmjenu i saradnju“, naslov je druge međunarodne radionice koja počinje danas, a do 21. oktobra, na Kozari okupit će predstavnike memorijalnih centara, povijesnih muzeja, NVO-a i drugih organizacija, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja s prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije.

Radionicu su zajednički organizirali Inicijativa mladih za ljudska

Sarajevu. Radionica ima za cilj govoriti o značaju i ulozi memorijala u procesu pomirenja, te o njihovoj ulozi u odgoju mladih generacija. Kao priprema za radionicu, jučer i prekjčer, organizirane su posjete memorijalnim centrima u Vukovaru, Donjoj Gradini i Jasenovcu. Izazov suočavanja s teškom prošlošću javlja se konkretno oko pitanja mjesta sjećanja, koja u fokusu imaju, ili su bila poprište stradanja, zločina, bitaka ili drugih događaja vezanih uz historijat ratovanja i diktatura.

Napominjući da su se poslije studentske posjete učesnici tokom radionice susreli i sa memorijalnim centrima Omarska, Trnopolje i Keraterm, direktorica YIHR BiH Alma Mašić naglasila je da će ovo biti prilika da sudionici razviju i prodube znanja o inicijativama za suočavanje s prošlošću koje dolaze iz zemalja sudionica u projektu.

- Razmijeniti iskustva i razviti konkretne ideje u očuvanju i oblikovanju mjesta sjećanja, razmotriti edukativan i pedagoški pristup mjestima sjećanja, osobito angažiranjem mladih generacija, te naći načine da se dopre do šire javnosti - osobito mladih generacija - i zainteresirati ih za pitanja suočavanja s prošlošću, glavni su ciljevi ovog pe-

Direktorica YIHR BiH Alma Mašić

todnevnog događaja, naglasila je Mašić, dodajući da će se kroz diskusiju i razmjenu iskustava pokušati naći odgovori na pitanja: koja bi trebala biti svrha memorijala i spomenika, kako se suočiti sa teškom prošlošću, kako se nositi s nedostatkom volje ljudi da se suoče s prošlošću, kako potaknuti pomirenje i suočavanje s prošlošću?

- Ono što nam je posebno važno jeste definiranje uloge inicijativa koje dolaze “odozdo“ (bottom-up) i aktera civilnog društva u razvijanju konstruktivnog procesa suočavanja s prošlošću, te kako sjediniti različita i konkurentna sjećanja, kaže Mašić.

Učesnici dvodnevnog studentskog putovanja i trodnevne međunarodne radionice zajedno će stvarati neformalnu transevropsku platformu, kako bi se omogućila razmjena iskustava, izgradnja kapaciteta te realizacija zajedničkih projekata između memorijala i NVO-a iz ovih zemalja. Predviđeno je da platforma doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije, te da pruži podršku procesu pomirenja u regiji.

Mr. S.

<http://www.slobodnaevropa.org> – 21.10.2011.

Radio Slobodna Evropa
slobodnaevropa.org

Programi TV Liberty Podcast Multimedija Intervju Kolumna Forum Raspored

14. februar/veljača 2012, 10:05 CET

na stranica
i
a i Hercegovina
Gora
vo
ska
a

zna emisija
14:00
m za Crnu Goru
14:30
u dva
15:30
15

es izbor
anašnje emisije
sko slušati
moć

facebook

Pred licem

PROGRAMI / REGIONALNI PROGRAM / PRED LICEM PRAVDE
Guranje istine pod tepih je opasno po budućnost

Spomenik žrtvama Kozarca, 2011.

teškom prošlosti na Zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi", koja je okupila predstavnike memorijalnih centara, istorijskih muzeja, NVO, inicijativa, te pojedince koji rade na području suočavanja sa prošlošću iz BiH, Hrvatske, Francuske, Njemačke i Srbije.

Više od 40 polaznika obišlo je mjesta stradanja iz proteklog rata na području Vukovara i Prijedora, kao i područje Jasenovca, mjesta stradanja u Drugom svjetskom ratu.

Iz radionice je proistekao razvoj transevropske platforme koja bi trebala da doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva, koje bi uključivalo zemlje bivše Jugoslavije, te da pruži podršku procesu pomirenja u regionu.

Godine ostavljaju za sobom balkanske ratove. Međutim, rane nisu zacijelile jer su znatna pitanja ostala bez odgovora zahvaljujući vrlo različitim sjećanjima i oprečnim percepcijama bliske istorije.

Suočavanje sa prošlošću kao ipak goruća tema u zemljama bivše Jugoslavije utiče na pojavu organizacija i inicijativa, prvenstveno među mladim ljudima koji žele izgradnju objektivne kulture sjećanja, razbijanjem granica u obilasku stratišta i memorijalnih kompleksa.

U Bosni i Hercegovini, naprimjer, takva težnja je tim teža jer su usljed stalne političke podijeljenosti nicali i brojni spomenici čiji namjera nije da u prvi plan istakne sjećanje na žrtve, navodi direktorica sarajevske kancelarije Inicijative mladih za ljudska prava **Alma Mašić**.

„Nikada nismo pristupili pitanju kulture sjećanja o ratovima na neki pravi način da razvijemo svijest ljudi da su žrtve bile naši sugrađani i sugrađanke i još uvijek smo skloni tendencijama da ih nacionalno dijelimo. Samim tim i memorijalna obilježja imaju tu tendenciju nacionalnog obilježja i mislim da šalju potpuno drugačiju poruku od onoga što bi memorijali trebali da pošalju. Nažalost, u takvim memorijalima još uvijek imate poruke mržnje, imate poruke opreza prema 'drugim i drugačijim'“, navodi Alma Mašić.

Uticaj politike

Predstavnica Inicijative mladih iz Beograda **Đurđa Đukić** navodi kako je politika i u Srbiji uticala na nizak nivo svijesti o istini o posljednjim ratovima. Ona je obišla Vukovar u Hrvatskoj, mjesta bivših logora u Prijedoru u Bosni i Hercegovini i smatra bi sa sličnim iskustvima morali da se suoče mladi ljudi cijelog regiona o učenju o devedesetim godinama:

Memorijalna obilježja imaju tu tendenciju nacionalnog obilježja i mislim da šalju potpuno drugačiju poruku od onoga što bi memorijali trebali da pošalju.

Mirovne novosti – 21.11.2011.

mreža za
izgradnju mira

Pise

Lejla Mamut

Track Impunity
Always (TRIAL)

Druge
međunarodna
radionica o
suočavanju sa
teškom prošlosti
u zapadnom
Balkanu i
Zapadnoj Evropi
- Izgradnja
zajedničke
platforme za
trans-evropsku
razmjenu i
saradnju

16 Mirovne novosti

Mogu i trebaju li mjesta sjećanja pomiriti suprotstavljena sjećanja?

„Mogu i trebaju li mjesta sjećanja pomiriti suprotstavljena sjećanja? Ukoliko da, kako?“ – je bilo ključno pitanje postavljeno tokom radionice o suočavanju s prošlosti koju su organizovali Inicijativa mladih za ljudska prava u BiH, Francuski kulturni centar Andre Malraux, Francusko-njemački ured za mlade i Documenta - Hrvatska.

Radionica je održana od 17. do 21. oktobra 2011. godine na historijskom mjestu na Kozari pod naslovom „Suočavanje sa teškom prošlosti u zapadnom Balkanu i Zapadnoj Evropi - Izgradnja zajedničke platforme za trans-evropsku razmjenu i saradnju“.

Ovo je druga radionica realizovana od strane ovih organizacija. Prva je održana u junu 2010. godine i tokom iste otvorene je prostor i izražen interes za dalji rad na temi suočavanja s prošlosti, što je bio i cilj ovogodišnje radionice. Učesnici su dolazili iz zemalja bivše Jugoslavije, kao i ostalih evropskih zemalja poput Francuske, Njemačke, Italije, Mađarske i Belgije. Historičari, predstavnici nevladinih organizacija i udruženja žrtava, spomenika i muzeja su neki od profila osoba koji su dali doprinos diskusiji o ulozi spomenika u procesu suočavanja s prošlosti.

Cilj radionice je povezivanje inicijativa koje se bave tematikom suočavanja s teškom prošlosti (poput ratova ili diktatorstva) iz različitih zemalja i izgradnja neformalne trans-evropske platforme koja bi omogućila kontakt, razmjenu iskustava, ojačala kapacitete i pomogla realizaciju zajedničkih projekata. Platforma je osmišljena da doprinese razvoju zajedničkog evropskog sjećanja i evropskog civilnog društva koje će obuhvatiti zemlje bivše Jugoslavije, te pomoći proces pomirenja u ovom regionu. Kao konkretni rezultat radionice iz 2011. godine, platforma će uskoro biti razvijena i dostupna javnosti.

Organizatori su prije održavanja same radionice, organizovali i opciono studijsko putovanje 17. i 18. oktobra. Studijsko putovanje je uključivalo posjetu spomenicima u BiH i Hrvatskoj. Tokom prvog dana, organizatori su zakazali obilazak spomenika u okviru logora Jasenovac u Hrvatskoj i Donjoj Gradini, sa druge strane rijeke Save, u BiH. Ove posjete su dale učesnicima mogućnost da se upoznaju sa spomenikom koji je nekada bio jedan, a danas je razdvojen u dva spomenika koja se nalaze u različitim zemljama i imaju različite koncepte i koji je kao takav unikatna primjer u Evropi. Drugi dan putovanja, organizovana je posjeta Vukovaru, s ciljem otkrivanja spomenika i mjesta sjećanja vezanih za rat 1991. – 1995. Sve ove posjete su bile još bogatije i zanimljivije jer su proračune prezentacijama činjenica i perspektiva vezano za lokacije od strane različitih aktera.

Dajući prednost radu u manjim grupama i posjetama spomenicima i mjestima sjećanja u i oko Prijedora, radionica je učesnicima dala mogućnost da nauče o nedavnoj radionici prošlosti Prijedora kroz razgovore sa osobama koje su preživjele mučenja u logorima. Cilj rada u manjim grupama je bio da se podstaknu diskusije na temama kao što su: a) očuvanje i osmišljavanje mjesta sjećanja, b) obrazovni i pedagoški pristup prena mjestima sjećanja, naročito za mlade generacije, i c) dostizanje šire javnosti, naročito mladih generacija i njihova senzibilizacija vezano za suočavanje s prošlosti i za mjesta sjećanja. Članovi manjih grupa su također bili obrazovani da razmišljaju i razmjenjuju ideje o zajedničkim aktivnostima i projektima koji će se realizovati u budućnosti u međuzajedničkoj saradnji prisutnih nevladinih organizacija, udruženja, spomenika, individual i slično. Zaključci rada u manjim grupama su: 1) vezano za obrazovne izazove potreban je konstruktivan pristup o suočavanju s prošlosti unutar obrazovnih sistema u zemljama zapadnog Balkana, tako bi se radilo na problemu porijekla. 2) grupa koja je radila na temi očuvanja mjesta sjećanja se fokusirala na tešku situaciju u Prijedoru, te je odlučila da osnuje grupu sačinjenu od predstavnika iz Prijedora i ostalih evropskih zemalja kako bi se razvila konkretna inicijativa s ciljem poboljšanja situacije vezane za spomenike i mjesta sjećanja u i oko Prijedora. 3) treća grupa je insistirala na to da je za podizanje javnog interesa ključno da se mjesta sjećanja pretvore u mjesta komunikacije gdje ljudi mogu podijeliti svoje osobne i kolektivne narative.

izaberimo mir zajedno

Terenске posjete koje su organizovane tokom radionice su imale neverovatno efekat na učesnike. Služanje iskustava iz prve ruke osoba koje su preživjele mučenje u logorima u Prijedoru poput Omarske, Keraterma i Trnopolja, je bio način da se učesnici upoznaju sa nasilnom prošlosti regiona i razviju ideje o tome kako se na dostojanstven i odgovarajući način obilježiti ovi logori koji do današnjeg dana ostaju neobilježeni kao mjesta stradanja. Sa druge strane sama činjenica da su se ova mjesta posjetila je bilo od velikog značaja za učesnike iz Prijedora, koji su osjetili da ono za šta su bore je prepoznato od strane ostalih učesnika i podignuto na viši nivo.

Sve sesije tokom radionice, uključujući i studijsko putovanje, su snimljeni od strane profesionalnog snimatelja i će uskoro biti pretečeni u dokumentarni film.

Organizatori su izrazili interesi i spremnost da radionicu organizuju i 2012. godine, sa mogućnošću da se grupa učesnika proširi i na druge zemlje. Inicijalni plan je da se slijedeća radionica organizuje u Francuskoj sa posjetama sela Oradour¹, Spomenika velikog rata u Peronne² i spomenika Shoah³. Naravno ovogodišnja radionica ne bi bila moguća bez ljubazne podrške i pomoći Robert Bosch Stiftung, CCFD i Francusko-njemačkog ureda za mlade.

- Proces suočavanja s prošlosti je dug, bolan i mučan, ali on neće nestati i zbog toga moramo organizovati i prisustvovati radionicama poput ove - Kemal Pervančić, udruženje Most Mira
- Radionica mi je pomogla da naučim kako različite grupe u BiH različito pamte - Jovana Mihajlović Trbović iz Mirovnog instituta u Ljubljani
- Samo otvoreni dijalog i suprotstavljene perspektive mogu dovesti do pomirenja, a to je upravo ono što je ova radionica omogućila - Đorđe Mihovlović iz Memorijalnog centra Jasenovac
- Postojeći spomenici u BiH ne služe svrsi kazivanja istine i sjećanja na one koji su stradali. One vode novim sukobima a ne pomirenju, i to je razlog zbog kojeg su radionice poput ove bitne - Edin Ramulić, udruženje Prijedorčanki i tvor
- Koji su zaključili koje nosim sa sobom sa radionice? Da mi u Belgiji i Zapadnoj Evropi poznajemo sjećanje - luksuz kroz angažman vlada, obrazovnih sistema i uključivanje javnosti. A to je sjećanje na sukob koji se desio prije 60 godina. Sjećanje na Balkanu je kovanje rovova. Mislim da organizacije iz Zapadne Evrope mogu doprinijeti ovom procesu, ali da bi to učinili moramo se vratiti kod samih korijena svega i raditi bez luksuza na kojem smo navikli - Griet Broosens, Belgijski nacionalni ured za poslove veterana i žrtava
- Ovo je bilo jako interesantno i bogato vrijeme za mene. Imala sam priliku da upoznam interesantne ljude i nove činjenice o historiji Balkana. Smatram da je jako bitno podržati inicijative u BiH. Bitno je ova saznanja proširiti i u Njemačkoj, gdje niko ne zna o problemima vezanim za mjesta sjećanja u BiH. Zahvaljujući našim diskusijama, već imam neke ideje za nove projekte - Felicitas Reith, Max-Meinhart centar u Dachau

¹ Selo je uništeno 10.06.1944.godine, nakon čega su 642 osoba iz tog sela, uključujući žene i djecu, imasakrirane od strane njemačke Waffen-SS. Novo selo je izgrađeno blizu uništenog dok je ovo selo danas kula iznad i služi kao mjesto sjećanja.

² Spomenik velikog rata u Peronne je situiran između od Pariza, u Somme, gdje su se desile velike bitke 1916. godine između francuske i britanske armije. Spomenik je unikatna jer je multiperspektivan i sačinjen u saradnji između francuskih, britanskih i njemačkih stručnjaka, i nastao je u središtu bivšeg stratišta u Somme.

³ Spomenik Shoah u Parizu je najveći istraživački i informativni centar za podizanje svijesti u Evropi o genocidima nad Jevrejima tokom drugog svjetskog rata. Spomenik obilježava 76.000 francuskih Jevreja koji su deportovani i ubijeni u nacističkim logorima u istočnoj Evropi u periodu od 1942. do 1944. godine.

Mirovne novosti 17

Radio interviews

- ▶ During the Workshop days, organisers gave several statements and interviews for radio stations
 - ▶ BH Radio 1
 - ▶ Radio Free Europe
 - ▶ Radio Multicult.fm
-